

तथा

बपावी प्रसिद्धकर्ता

श्रावक जीमसिंह माणेक

जैनपुस्तक वेचनार तथा प्रसिद्ध करनार.

मांरुवी, शाकगह्वी, मुंबई.

आवृत्ति पांचमी.

संवत् १९७१

शने १९१५.

Printed by Ramchandra Yesu Shedje, at the Nirnaya-
sagar Press, 23, Kolbhat Lane, Bombay.

Published by Bhanji Maya for Bhimsi Maneck,
225-231, Mandvi, Sackgalli, Bombay.

卷之四

જાહેર સ્વર.

પાંચવ ચરિત્ર—(શ્રી પાંચ પાંચ તથા નેમીશ્વર
જગવાન અને શ્રી કૃષ્ણાદિકનું સવિસ્તર ગુજરાતી
જાણાન્તર.)—આ ગ્રંથમાં શ્રી નેમીશ્વર જગવાન, વલ્લ-
જદ્ર, વાસુદેવ જે શ્રીકૃષ્ણ, પ્રતિવિષ્ણુ જે જરાસંધ
પાંડવ, કૌરવ, જીષ્મપિતામહ, કર્ણ, દ્રોણાચાર્ય અને
કૃપાચાર્યાદિક અનેક વીર પુરુષોનાં ચરિત્રો આવી
ગયેલાં છે તેમજ જિનધર્માજિલાપી શુદ્ધ શ્રદ્ધાવાન
સમ્યક્દ્રષ્ટી વિવેકી સજ્જાનોના મનને આનંદ ઉ-
ત્પન્ન કરનારી કથાઉં વૈરાગ્ય, નીતિ તથા સત્ય પ્ર-
તિજ્ઞા પ્રમુખનો બોધ કરે છે. આ ગ્રંથ પહેલાં ગુજ-
રાતી અક્ષરમાં ઠપાયેલો હતો, તે સ્વપી જવાથી
હમણાં શાસ્ત્રી અક્ષરમાં ઠપાવ્યો છે, અને તેની
સાથે મન રંજન કરે તેવાં રંગીન આશરે ૧૦૦
ચિત્રો પણ નાખ્યાં છે.

૫-૦-૦

હંસરાજ વઠરાજનો રાસ-શીલાદિ માહાત્મ્યરૂપ.

૦-૬-૦

ચંદનમદ્યાગિરીનો રાસ તથા શાલિજદ્રશાહનો
રાસ-શીલાદિ માહાત્મ્યરૂપ.

૦-૬-૦

॥ अथ ॥

॥ श्रीपांत्रीश बोलनो थोकडो तथा
शिखामणना बोलो प्रारंभः ॥

१ पहेले बोले नरकगति, तिर्यचगति, मनुष्य-
गति अने देवतानी गति, ए चार गति जाणवी ॥

२ बीजे बोले एकेंद्रिय जाति, बेंद्रिय जाति,
तेंद्रिय जाति, चौरिंद्रिय जाति अने पंचेंद्रिय
जाति, ए पांच जाति जाणवी ॥

३ त्रीजे बोले पृथ्वीकाय, अप्रकाय, तेजकाय, वायु-
काय, वनस्पतिकाय अने त्रसकाय, ए ठ काय जाणवी ॥

४ चोथे बोले श्रोत्रेंद्रिय, चक्षुरिंद्रिय, घ्राणेंद्रिय,
रसेंद्रिय अने स्पर्शेंद्रिय, ए पांच इंद्रिय जाणवी ॥

५ पांचमे बोले आहारपर्याप्ति, शरीरपर्याप्ति,
इंद्रियपर्याप्ति, श्वासोद्वासपर्याप्ति, ज्ञाषापर्याप्ति अने
मनःपर्याप्ति, ए ठ पर्याप्ति जाणवी.

६ ठठे बोले पांच इंद्रिय तथा मनोबल, वचनबल,
अने कायबल, ए त्रण बल, एवं आठ, अने नवमो
श्वासोद्वास तथा दशमुं आयु, ए दश प्राण जाणवा ॥

(૨)

૭ સાતમે બોલે ઔદારિકશરીર, વૈક્રિયશરીર, આહારકશરીર, તૈજસશરીર અને કાર્મણશરીર, એ પાંચ શરીર જાણવાં ॥

૮ આઠમે બોલે સત્યમનોયોગ, અસત્યમનોયોગ, મિશ્રમનોયોગ અને વ્યવહારમનોયોગ, એ મનના ચાર યોગ, તથા સત્યવચનયોગ, અસત્યવચનયોગ, મિશ્રવચનયોગ અને વ્યવહારવચનયોગ, એ ચાર વચનના યોગ તથા ઔદારિક કાયયોગ, ઔદારિક મિશ્રકાયયોગ, વૈક્રિય કાયયોગ, વૈક્રિય મિશ્રકાયયોગ, આહારક કાયયોગ, આહારક મિશ્રકાયયોગ અને કાર્મણ કાયયોગ, એ સાત કાયના યોગ, એવં સર્વ મલી પન્નર યોગ જાણવા ॥

૯ નવમે બોલે મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન અને કેવલજ્ઞાન, એવં પાંચ જ્ઞાન, તથા મતિઅજ્ઞાન, શ્રુતઅજ્ઞાન અને વિજ્ઞંગજ્ઞાન, એવં ત્રણ અજ્ઞાન, તથા ચત્તુર્દર્શન, અચત્તુર્દર્શન, અવધિદર્શન અને કેવલદર્શન, એવં ચાર દર્શન મલી બાર ઉપયોગ ॥

૧૦ દશમે બોલે જ્ઞાનાવરણીય કર્મ, દર્શનાવરણીય કર્મ, વેદનીય કર્મ, મોહનીય કર્મ, આયુઃ કર્મ, નામ કર્મ, ગોત્ર કર્મ અને અંતરાય કર્મ, એ આઠ કર્મ ॥

૧૧ અગીયારમે બોલે મિથ્યાત્વ ગુણઠાણું, સાસ્વા-
દન ગુણઠાણું, મિશ્ર ગુણઠાણું, અવ્રતિસમ્યગ્દષ્ટિ ગુણ-
ઠાણું, દેશવિરતિ ગુણઠાણું, પ્રમત્ત ગુણઠાણું, અપ્રમત્ત ગુ-
ણઠાણું, નિવૃત્તિવાદર ગુણઠાણું, અનિવૃત્તિવાદર ગુણઠા-
ણું, સૂક્ષ્મસંપરાય ગુણઠાણું, ઉપશાંતમોહ ગુણઠાણું
હીણમોહ ગુણઠાણું, સયોગીકેવલી ગુણઠાણું અને
અયોગીકેવલી ગુણઠાણું, એવં ચૌદ ગુણઠાણાં ॥

૧૨ બારમે બોલે જીવશબ્દ, અજીવશબ્દ અને મિશ્ર-
શબ્દ, એ ત્રણ વિષય શ્રોત્રેન્દ્રિયના છે, તથા કાલો,
નીલો, પીલો, રાતો અને ધોલો, એ પાંચ વિષય ચક્ષુ-
રિન્દ્રિયના છે, તથા સુરજિગંધ અને દુરજિગંધ, એ બે
વિષય ગ્રાણેન્દ્રિયના છે, તથા કરુવો, કષાયેલો, ખાટો,
મીઠો અને તીવ્રો, એ પાંચ વિષય રસેન્દ્રિયના છે, તથા
સુંવાલો, સ્વરસ્રવો, હલવો, જારે, શીત, ઉષ્ણ, લૂઘો
અને ચોપડ્યો, એ આઠ વિષય સ્પર્શેન્દ્રિયના છે. એવં
સર્વ મલ્લી પાંચે ઇન્દ્રિયના ત્રેવીશ વિષય જાણવા ॥

૧૩ તેરમે બોલે જીવને અજીવ કરી જાણે તે
મિથ્યાત્વ, અજીવને જીવ કરી જાણે તે મિથ્યાત્વ,
ધર્મને અધર્મ કરી જાણે તે મિથ્યાત્વ, અધર્મને ધર્મ
કરી જાણે તે મિથ્યાત્વ, સાધુને અસાધુ કરી સદહે

તે મિથ્યાત્વ, અસાધુને સાધુ કરી સદ્દે તે મિથ્યાત્વ, સંવરજાવ સેવનરૂપ મોક્ષમાર્ગ, તેને ઉન્માર્ગ કરી સદ્દે તે મિથ્યાત્વ, વિષયાદિ સેવનરૂપ ઉન્માર્ગ, તેને મોક્ષમાર્ગ કરી સદ્દે તે મિથ્યાત્વ, વાયરા આદિક રૂપી પદાર્થને અરૂપી કરી સદ્દે તે મિથ્યાત્વ, મોક્ષાદિક અરૂપી પદાર્થને રૂપી કરી સદ્દે તે મિથ્યાત્વ. એ દશ પ્રકારનાં મિથ્યાત્વ જાણવાં ॥

૧૪ ચૌદમે બોલે નવ તત્ત્વના જાણપણા વિષે એક-સો ને પન્નર બોલ ધારવા, તે કહે છે.

॥ પ્રથમ જીવતત્ત્વના ચૌદ બોલ કહે છે. એક સૂક્ષ્મ એકેન્દ્રિય, બીજા બાદર એકેન્દ્રિય, ત્રીજા બેન્દ્રિય, ચોથા તૈન્દ્રિય, પાંચમા ચૌરિન્દ્રિય, ષષ્ઠા અસન્નીપન્ચેન્દ્રિય અને સાતમા સન્નીપન્ચેન્દ્રિય, એ સાત જાતિના જીવ છે, તેને એક પર્યાંતા અને બીજા અપર્યાંતા, એમ બે બે જોડે કરતાં ચૌદ જોડ જીવના થાય છે ॥

॥ બીજા અજીવતત્ત્વના ચૌદ બોલ કહે છે. ધર્માસ્તિકાયનો સ્થાન, દેશ અને પ્રદેશ, એ ત્રણ જોડ તથા અધર્માસ્તિકાયનો સ્થાન, દેશ અને પ્રદેશ, એ ત્રણ જોડ તથા આકાશાસ્તિકાયનો સ્થાન, દેશ અને પ્રદેશ, એ ત્રણ જોડ અને કાલ દ્રવ્યનો એક જ જોડ.

(૫)

एवं दश जेद अरूपी अजीवना थाय. तेनी साथे पु-
जलना खंध, देश, प्रदेश અને પરમાણુ એ ચાર જોદ
રૂપી છે, તે મેલવતાં ચૌદ જોદ અજીવના થાય છે ॥

॥ પુણ્ય નવ પ્રકારે બંધાય છે, તે નવ જોદ લખીએ ઢીએ.
અન્નપુષ્પે, પાણપુષ્પે, શેણપુષ્પે, સેણપુષ્પે, વઢપુષ્પે, મનપુષ્પે,
વયપુષ્પે, કાયપુષ્પે અને નમસ્કારપુષ્પે એવં નવ ॥

॥ પાપ અઢાર પ્રકારે બંધાય છે, તે લખીએ ઢીએ. પ્રા-
ણાતિપાત, મૃષાવાદ, અદત્તાદાન, મૈથુન, પરિગ્રહ,
ક્રોધ, માન, માયા, લોજ, રાગ, દ્વેષ, કલ્હ, અન્યા-
હ્યાન, પૈશુન્ય, રતિ અરતિ, પરપરિવાદ, માયા મૃષા-
વાદ, મિથ્યાત્વશલ્ય. એવં અઢાર જોદ થયા ॥

॥ આશ્રવ વીશ પ્રકારે કહે છે. ૧ મિથ્યાત્વાશ્રવ, ૨
અવ્રતાશ્રવ, ૩ પ્રમાદાશ્રવ, ૪ કષાયાશ્રવ, ૫ યોગાશ્ર-
વ, ૬ હિંસા કરવી તે પ્રાણાતિપાતાશ્રવ, ૭ મૃષાવાદા-
શ્રવ, ૮ ચોરી કરવી તે અદત્તાદાનાશ્રવ, ૯ કુશીલા-
શ્રવ, ૧૦ પરિગ્રહ રાખવો તે પરિગ્રહાશ્રવ, ૧૧ શ્રોત્રેં-
દ્રિયને મોકલી રાખે તે શ્રોત્રેંદ્રિયાશ્રવ, ૧૨ ચક્ષુરિં-
દ્રિયને મોકલી રાખે તે ચક્ષુરિંદ્રિયાશ્રવ, ૧૩ ગ્રાણેં-
દ્રિયને મોકલી રાખે તે ગ્રાણેંદ્રિયાશ્રવ, ૧૪ રસેંદ્રિ-
યને મોકલી રાખે તે રસેંદ્રિયાશ્રવ, ૧૫ સ્પર્શેંદ્રિ-

(६)

यने मोकली राखे ते स्पर्शेंद्रियाश्रव, तेमज मन आ-
दिक त्रणने मोकलां राखे ते १६ मनआश्रव, १७ वच-
नाश्रव अने १८ कायाश्रव, १९ जंमोपकरण लेवा मूक-
वानी अजयणा करे ते जंमोपकरणाश्रव, २० सुचि कुसंग
सेवन करे ते कुसंगाश्रव. एवं वीश जेद थया ॥

॥ हवे संवरना वीश जेद कहे ठे. १ समकित संवर,
२ व्रतपञ्चकाण संवर, ३ अप्रमाद संवर, ४ अकषाय
संवर, ५ अयोग संवर, ६ प्राणातिपात संवर, ७ मृ-
षावाद न बोले ते संवर, ८ अदत्त न लीए ते संव-
र, ९ मैथुन न सेवे ते संवर, १० परिग्रह न राखे ते
संवर, ११ श्रोत्रेंद्रियने वश करे ते संवर, १२ चक्षु-
रिंद्रियने वश करे ते संवर, १३ घ्राणेंद्रियने वश करे
ते संवर, १४ रसेंद्रियने वश करे ते संवर, १५ स्पर्शें-
द्रियने वश करे ते संवर, १६ मन वश करे ते मनः
संवर, १७ वचन वश करे ते वचन संवर, १८ काय वश
करे ते काय संवर, १९ जंमोपकरणनी अजयणा न
करे ते संवर, २० सुचि कुसंग न सेवे ते संवर ॥

॥ निर्जिराना बार जेद कहे ठे. १ अनशन तप, २
ऊणोदरी तप, ३ वृत्तिसंक्षेप तप, ४ रसत्याग तप,
५ कायक्लेश तप, ६ संलीनता तप, ७ प्रायश्चित्त

તપ, ૮ વિનય તપ, ૯ વૈયાવૃત્ય તપ, ૧૦ સજ્જાય તપ,
૧૧ ધ્યાન તપ, ૧૨ કાયોત્સર્ગ તપ, એવં ચાર ॥

॥ બંધતત્ત્વના ચાર જોદ કહે છે. પ્રકૃતિબંધ, સ્થિતિ-
બંધ, અનુજાગબંધ અને પ્રદેશબંધ, એવં ચાર થયા ॥

॥ મોક્ષતત્ત્વના ચાર જોદ કહે છે. એક જ્ઞાન, બીજું
દર્શન, ત્રીજું ચારિત્ર અને ચોથું તપ. એ નવ તત્ત્વના
જાણપણા આશ્રયી એકસો ને પન્નર બોલ કહ્યા ॥

૧૫ પન્નરમે બોલે દ્રવ્યાત્મા, કષાયાત્મા, યોગાત્મા,
ઉપયોગાત્મા, જ્ઞાનાત્મા, દર્શનાત્મા, ચારિત્રાત્મા
અને વીર્યાત્મા, એ આઠ પ્રકારના આત્મા કહ્યા છે ॥

૧૬ સોલમે બોલે ૧ અસુરકુમાર, ૨ નાગકુમાર,
૩ સુવર્ણકુમાર, ૪ વિદ્યુત્કુમાર, ૫ અગ્નિકુમાર, ૬ દ્વીપ-
કુમાર, ૭ દિશાકુમાર, ૮ ઉદધિકુમાર, ૯ સ્તનિત-
કુમાર, ૧૦ વાયુકુમાર, એ દશ જુવનપતિનાં દશ
દંરુક તથા સાત નારકીનું એક દંરુક, તથા પૃથ્વીકાય,
અપ્રકાય, તેજકાય, વાયુકાય અને વનસ્પતિકાય,
એ પાંચ સ્થાવરનાં પાંચ દંરુક, તથા ભેદ્રિય,
તેંદ્રિય અને ચૌરિંદ્રિય એ ત્રણ વિકલેંદ્રિયનાં ત્રણ
દંરુક, એવં હંગણીશ થયાં અને વીશમું તિર્યંચ પંચેંદ્રિ-
યનું, એકવીશમું મનુષ્યનું, બાવીશમું વ્યંતરિક દેવોનું,

ત્રેવીશમું જ્યોતિષી દેવોનું અને ચોવીશમું વૈમાનિક દેવોનું, એવં ચોવીશ દંરુક જાણવાં ॥

૧૭ સત્તરમે બોલે કૃષ્ણલેશ્યા, નીલલેશ્યા, કાપોતલેશ્યા, તેજોલેશ્યા, પદ્મલેશ્યા અને શુક્લલેશ્યા, એ ૪ લેશ્યા જાણવી ॥

૧૮ અઢારમે બોલે મિથ્યાદૃષ્ટિ, સમમિથ્યાદૃષ્ટિ મિશ્રદૃષ્ટિ અને સમ્યક્ત્વદૃષ્ટિ, એ ત્રણ દૃષ્ટિ જાણવી ॥

૧૯ ઝંગણીશમે બોલે આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, ધર્મધ્યાન અને શુક્લધ્યાન, એ ચાર ધ્યાન જાણવાં ॥

૨૦ વીશમે બોલે ધર્માસ્તિકાયાદિ ૪ દ્રવ્ય ઠે, તેને ત્રીશ બોલે ઝંલઝીએ, તે કહે ઠે. તિહાં પ્રથમ ધર્માસ્તિકાય દ્રવ્ય, તે દ્રવ્ય થકી એક દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર થકી ચૌદ રાજલોક પ્રમાણ, કાલ થકી આદિ અંત રહિત, જાવ થકી અરૂપી, ગુણ થકી જીવ પુજલને ચાલવાની સહાય આપનાર, એ પાંચ બોલે ધર્માસ્તિકાયને ઝંલઝીએ ॥

॥ અધર્માસ્તિકાય પણ દ્રવ્ય થકી એક દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર થકી ચૌદ રાજલોક પ્રમાણ, કાલ થકી અનાદિ અનંત, જાવ થકી અરૂપી અને ગુણ થકી સ્થિર રહેનારને સહાય આપનાર, એ પાંચ બોલે ઝંલઝીએ ॥

॥ આકાશાસ્તિકાય દ્રવ્ય થકી એક દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર

(९)

थकी लोकालोक प्रमाण, काल थकी अनादि अनंत, जाव थकी अरूपी अने गुण थकी अवकाश आपनार, ए पांच बोले उलखीए ॥

॥काल द्रव्य द्रव्य थकी एक द्रव्य, क्षेत्र थकी अढी-छीप प्रमाण, काल थकी अनादि अनंत, जाव थकी अरूपी, गुण थकी वर्तनालक्षण, ए पांच बोले उलखीए.

॥पुञ्जलास्तिकाय द्रव्य द्रव्य थकी अनंतां द्रव्य, क्षेत्र थकी चौद राजलोक प्रमाण, काल थकी अनादि अनंत, जाव थकी रूपी अने गुण थकी पूरण गलन, समण, परण, विध्वंसन लक्षण, ए पांच बोले उलखीए ॥

॥जीवास्तिकाय द्रव्य द्रव्य थकी अनंतां द्रव्य, क्षेत्र थकी चौद राजलोक प्रमाण, काल थकी अनादि अनंत, जाव थकी अरूपी अने गुण थकी चेतनगुणलक्षण, ए पांच बोले उलखीए. एवं सर्व मली त्रीश बोल थया.

२१ एकबीशमे बोले एक जीवराशि अने बीजो अजीवराशि, ए बे राशि जाणवा ॥

२२बावीशमे बोले श्रावकनां बार व्रत कहे ठे. तिहां पहेले व्रते त्रस जीवने हणे नहीं अने स्थावर जीवनी मर्यादा करे, बीजे व्रते पांच मोटकां जूठ बोले नहीं, त्रीजे व्रते मोटकी चोरी करे नहीं, चौथे व्रते परस्त्री-

नो त्याग करे अने पोतानी स्त्रीनी मर्यादा करे, पांचमे व्रते परिग्रहनी मर्यादा करे, ठेठे व्रते दिशानी मर्यादा करे, सातमे व्रते पन्नर कर्म्मदाननी मर्यादा करे, आठमे व्रते अनर्थ दंरुनी मर्यादा करे, नवमे व्रते सामायिक करे, दशमे व्रते देशवकाशिक करे, अगीयारमे व्रते पोसह उपवास करे, बारमे व्रते साधु मुनिराजने सूजतां शुद्ध आहार पाणी आपे, एवं बार व्रत जाणवां ॥

३३ त्रेवीशमे बोले साधुनां पांच महाव्रत कहे ठे. साधुजी मने, वचने, कायाए करी कोइ जीवने सर्व प्रकारे पोते हणै नहीं, हणावे नहीं अने हणताने रुडुं जाणै नहीं, ते प्रथम प्राणातिपातविरमणव्रत जाणवुं.

॥ साधु महाराज मने, वचने, कायाए करी सर्व प्रकारे पोते जूतुं बोले नहीं, बीजाने जूतुं बोलावे नहीं अने जूतुं बोलताने रुडुं जाणै नहीं, ते बीजुं मृषावादविरमणव्रत जाणवुं ॥

॥ साधुजी मने, वचने, कायाए करी सर्व प्रकारे पोते चोरी करे नहीं, बीजा पासे करावे नहीं अने करत प्रत्ये अनुमोदे नहीं, ते त्रीजुं अदत्तादानविरमणव्रत जाणवुं ॥

॥ સાધુજી મને, વચને, કાયાએ કરી સર્વ પ્રકારે
મૈથુન પોતે કરે નહીં, બીજા પાસે કરાવે નહીં અને
કરતાને રુઢું જાણે નહીં, તે ચોથું બ્રહ્મચર્યવ્રત ॥

॥ સાધુજી મને, વચને, કાયાએ કરી સર્વથા પોતે
પરિગ્રહ રાખે નહીં, બીજાને રાખાવે નહીં અને રાખતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, તે પાંચમું પરિગ્રહવિરમણવ્રત ॥

॥ હવે એ પાંચ મહાવ્રતના જાંગા કહે છે ॥

॥ પહેલા પ્રાણાતિપાતવિરમણવ્રતના જાંગા
એક્યાશી થાય, તે કહે છે ॥

એ પૃથ્વીકાયને હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણ-
તાને રુઢું જાણે નહીં, તેના મન, વચન અને
કાયા, એ ત્રણ યોગે કરી જાંગા થયા.

એ અપ્પકાયને હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન, કાયાએ કરી.

એ તેજકાયને હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

એ વાયુકાયને હણે નહીં, હણાવે નહીં અને હણતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

એ વનસ્પતિકાયને હણે નહીં, હણાવે નહીં, હણતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

ए बेन्द्रियने हणे नहीं, हणावे नहीं अने हणताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए तेंद्रियने हणे नहीं, हणावे नहीं अने हणताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए चैरिन्द्रियने हणे नहीं, हणावे नहीं अने हणताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए पंचेंद्रियने हणे नहीं, हणावे नहीं अने हणताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

॥ बीजा मृषावादविरमणव्रतना चांगा

ठत्रीश आय ते कहे ठे ॥

ए क्रोधना आवेशथी असत्य बोले नहीं, बोलावे
नहीं, बोलताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन, कायाथी.

ए हास्यथी जूतुं बोले नहीं, बोलावे नहीं अने बोलता-
ने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए जयथी जूतुं बोले नहीं, बोलावे नहीं, बोलताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन, कायाए करी.

ए लोभथी जूतुं बोले नहीं, बोलावे नहीं, बोलताने
रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

(૧૩)

॥ ત્રીજા અદત્તાદાનવિરમણવ્રતના ચોપન

જાંગા થાય છે, તે કહે છે ॥

૧ અદ્વ્ય ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં અને કરતાને
રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

૨ ઘણી ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં અને કરતા-
ને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

૩ નાની ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં અને કરતાને
રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

૪ મોટી ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં અને કરતાને
રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાએ કરી.

૫ સચિત્ત વસ્તુની ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કર-
તાને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન, કાયાએ કરી.

૬ અચિત્ત વસ્તુની ચોરી કરે નહીં, કરાવે નહીં, કર-
તાને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન, કાયાએ કરી.

॥ ચોથા મૈથુનવિરમણવ્રતના જાંગા સત્તાવીશ

થાય, તે કહે છે ॥

૧ દેવતાની સ્ત્રીને જોગવે નહીં, જોગવાવે નહીં, જોગ-
વતાને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન, કાયાએ કરી.

૨ મનુષ્યની સ્ત્રીને જોગવે નહીં, જોગવાવે નહીં અને જો-
ગવતાને રુઢું જાણે નહીં, મન, વચન અને કાયાથી.

ए तिर्यचनी स्त्रीने जोगवे नहीं, जोगवावे नहीं अने
जोगवताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन, कायाथी.

॥ पांचमा परिग्रहविरमणव्रतना चोपन जांगा
थाय, ते कहे ठे ॥

ए अद्वपपरिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं अने राखता-
ने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए घणो परिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं अने राखता-
ने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाए करी.

ए नानो परिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं अने राख-
ताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाथी.

ए मोटो परिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं अने राख-
ताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन अने कायाथी.

ए सचित्त वस्तुनो परिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं
अने राखताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन
अने कायाथी.

ए अचित्त वस्तुनो परिग्रह राखे नहीं, रखावे नहीं अ-
ने राखताने रुडुं जाणे नहीं, मन, वचन, कायाथी.

॥ एम ए पांचे महाव्रतना मत्ती ૨૫૨ જાંગા થયા ॥

૨૪ ચોવીશમે બોલે વ્રતના જાંગા ડંગણપચાસ કહે છે.

તિહાં પ્રથમ એક કરણ ને એક યોગથી નવ જાંગા થા-

ય, તે કહે છે. ૧ મને કરી કરું નહીં, ૨ વચને કરી કરું નહીં, ૩ કાયાણ કરી કરું નહીં, ૪ મને કરી કરાવું નહીં, ૫ વચને કરી કરાવું નહીં, ૬ કાયાણ કરી કરાવું નહીં, ૭ મને કરી અનુમોહું નહીં, ૮ વચને કરી અનુમોહું નહીં, ૯ કાયાણ કરી અનુમોહું નહીં.

॥ હવે એક કરણ ને બે યોગથી નવ જાંગા થાય, તે કહે છે. ૧ મને કરી વચને કરી કરું નહીં, ૨ મને કરી કાયાણ કરી કરું નહીં, ૩ વચને કરી કાયાણ કરી કરું નહીં, ૪ મને કરી વચને કરી કરાવું નહીં, ૫ મને કરી કાયાણ કરી કરાવું નહીં, ૬ વચને કરી કાયાણ કરી કરાવું નહીં, ૭ મને કરી વચને કરી અનુમોહું નહીં, ૮ મને કરી કાયાણ કરી અનુમોહું નહીં, ૯ વચને કરી કાયાણ કરી અનુમોહું નહીં ॥

॥ હવે એક કરણ ને ત્રણ યોગથી ત્રણ જાંગા થાય, તે કહે છે. ૧ મને, વચને અને કાયાણ કરી કરું નહીં, ૨ મને, વચને અને કાયાણ કરી કરાવું નહીં, ૩ મને, વચને અને કાયાણ કરી અનુમોહું નહીં ॥

॥ હવે બે કરણ અને એક યોગથી નવ જાંગા થાય, તે કહે છે. ૧ મને કરી કરું નહીં, કરાવું નહીં, ૨ વચને કરી કરું નહીં, કરાવું નહીં, ૩ કાયાણ કરી કરું

नहीं, करावुं नहीं, ४ मने करी करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं,
 ५ वचने करी करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, ६ कायाए करी
 करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, ७ मने करी करावुं नहीं, अ-
 नुमोडुं नहीं, ८ वचने करी करावुं नहीं, अनुमोडुं न-
 हीं, ९ कायाए करी करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं ॥

॥ हवे बे करण अने बे योगथी नव जांगा थाय, ते क-
 हे ठे. १ करुं नहीं, करावुं नहीं, मने करी, वचने करी.
 २ करुं नहीं, करावुं नहीं, मने करी, कायाए करी.
 ३ करुं नहीं, करावुं नहीं, वचने करी, कायाए करी.
 ४ करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, वचने करी.
 ५ करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, कायाए करी.
 ६ करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, वचने करी, कायाए करी.
 ७ करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, वचने करी.
 ८ करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, कायाए करी.
 ९ करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, वचने करी, कायाए करी.

॥ हवे बे करण अने त्रण योगथी त्रण जांगा थाय,
 ते कहे ठे. १ करुं नहीं, करावुं नहीं, मने करी, वचने
 करी, कायाए करी. २ करुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने
 करी, वचने करी, कायाए करी. ३ करावुं नहीं, अनु-
 मोडुं नहीं, मने करी, वचने करी, कायाए करी ॥

॥ हवे त्रण करण अने एक योगथी त्रण ज़ांगा थाय, ते कहे ठे. १ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी. २ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, वचने करी. ३ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, कायाए करी ॥

॥ हवे त्रण करण अने बे योगथी त्रण ज़ांगा थाय, ते कहे ठे. १ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, वचने करी. २ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, मने करी, कायाए करी. ३ करुं नहीं, करावुं नहीं, अनुमोडुं नहीं, वचने करी, कायाए करी ॥

॥ हवे त्रण करण अने त्रण योगथी एक ज़ांगे थाय, ते कहे ठे. १ मने करी, वचने करी, कायाए करी करुं नहीं, करावुं नहीं अने अनुमोडुं नहीं ॥

॥ सरवाले एक करण ने एक योगथी नव, एक करण ने बे योगथी नव, एक करण ने त्रण योगथी त्रण, तथा बे करण ने एक योगथी नव, बे करण ने बे योगथी नव, बे करण ने त्रण योगथी त्रण तथा त्रण करण ने एक योगथी त्रण, त्रण करण ने बे योगथी त्रण अने त्रण करण ने त्रण योगथी एक, एवं ४ए ज़ांगा थाया ॥

१५ पचीशमे बोले पांच चारित्रनां नाम कहे ठे.

૧ સામાયિક ચારિત્ર, બીજું ઢેદોપસ્થાપનીય ચારિત્ર, ત્રીજું પરિહારવિશુદ્ધિ ચારિત્ર, ચોથું સૂક્ષ્મસંપરાય ચારિત્ર અને પાંચમું યથાખ્યાત ચારિત્ર. એવં પાંચ ॥

૧૬ ઠવીશમે બોલે નૈગમનય, સંગ્રહનય, વ્યવહાર-નય, રુજુસૂત્રનય, શબ્દનય, સમન્નિરૂઢનય અને એ-વંજૂતનય, એ સાત નય જાણવા ॥

૧૭ સત્તાવીશમે બોલે નામનિદ્દેપ, સ્થાપનાનિ-દ્દેપ, દ્રવ્યનિદ્દેપ અને જ્ઞાવનિદ્દેપ, એ ચાર નિદ્દેપ જાણવા ॥

૧૮ અઠાવીશમે બોલે ઉપશમસમકિત, દ્વયોપશ-મસમકિત, દ્વાયિકસમકિત, સાસ્વાદનસમકિત અને વેદકસમકિત, એ પાંચ સમકિત જાણવા ॥

૧૯ ઊંઘણત્રીશમે બોલે શૃંગારરસ, વીરરસ, કરુ-ણરસ, હાસ્યરસ, રૌદ્રરસ, જયાનકરસ, અદ્ભુતરસ, વિજ્ઞત્સરસ અને શાંતરસ, એ નવ રસ જાણવા ॥

૨૦ ત્રીશમે બોલે ૧ વરુની પીંપુ, ૨ પીંપલની પીંપુ, ૩ ઊંબરનાં ફલ, ૪ પિંપરીની પીંપુ, ૫ કતુવરનાં ફલ, ૬ મધુ, ૭ માલ્લ, ૮ માંસ, ૯ મદિરા, ૧૦ હિમ, ૧૧ વિષ તે અપીણ, સોમલ પ્રમુખ, ૧૨ કરહા તે રો-યકા, ૧૩ સર્વ જાતની કાચી માટી, ૧૪ રાત્રિજોજન,

૧૫ બહુબીજાનું ફલ, ૧૬ અનંતકાય કંદમૂલ ફલ,
 ૧૭ બોલાનું અથાણું, ૧૮ કાચાં ગોરસમાં કરેલાં વઘાં,
 ૧૯ વેગણ રીંગણાં, ૨૦ જેનું નામ ન જાણતાં હોય
 એવાં અજાણ્યાં ફલ ફૂલ, ૨૧ તુઠ્ઠફલ તે ચણીયાં
 બોર તથા કુંઝલી વસ્તુ, અત્યંત કાચાં ફલ, તથા પી-
 લૂનાં, પીચૂ પ્રમુખ, ૨૨ ચલિત રસ તે સહેલું અન્નાદિ-
 ક, જેનો કાલ પૂરો થયાર્થી સ્વાદ બદલ્યો હોય,
 રસ ચલિત થઈ ગયો હોય તે, એ બાવીશ અજ્ઞદ્ય
 વર્જવા યોગ્ય છે. તેનાં તે નામ જાણવાં ॥

૩૧ એકત્રીશમે બોલે એક દ્રવ્યાનુયોગ, બીજો ગ-
 ણિતાનુયોગ, ત્રીજો ચરણકરણાનુયોગ અને ચોથો
 ધર્મકથાનુયોગ, એ ચાર અનુયોગ જાણવા ॥

૩૨ બત્રીશમે બોલે એક દેવતત્ત્વ, બીજું ગુરુતત્ત્વ
 અને ત્રીજું ધર્મતત્ત્વ, એ ત્રણ તત્ત્વ જાણવાં ॥

૩૩ તેત્રીશમે બોલે કાલ, સ્વજ્ઞાવ, નિયત, પૂર્વકૃત
 કર્મ અને પુરુષકાર તે ઉદ્યમ, એ પાંચ સમવાય જાણવા.

૩૪ ચોત્રીશમે બોલે એક ક્રિયાવાદીના એકસો
 ઇંશી જ્ઞેદ, બીજા અક્રિયાવાદીના ચોરાશી જ્ઞેદ, ત્રીજા
 વિનયવાદીના બત્રીશ જ્ઞેદ અને ચોથા અજ્ઞાનવાદી-
 ના સડસઠ જ્ઞેદ, એ રીતે ચાર પ્રકારના પાઠંઠીઠ છે.

तेना सर्व मली त्रणसें ने त्रेसठ जेद श्रीसूयगमांग
सूत्रथी जाणवा ॥

३५ पांत्रीशमे बोले श्रावकना एकवीश गुण कही
देखाडे ठे. १ क्रुद्ध मतिवालो न होय, पण गंजीर
होय, २ पंचेंद्रिय स्पष्ट होय, रूपवंत होय, एटलां अंगोपांग संपूर्ण होय, ३ सौम्य प्रकृतिवालो होय, स्व-
जावे अपापकमीं होय, ४ सर्वदा सदाचारी होय माटे
सर्व लोकने वल्लज होय, प्रशंसा करवा योग्य होय,
५ संक्लिष्ट परिणामथी रहित होय, क्रूर चित्तवालो न
होय, ६ इह लोक परलोकना अपायथी एटले कष्ट-
थी बीतो रहे, तथा अपयशथी बीतो रहे, ७
अशठ होय, परने ठगे नहीं, ८ दाक्षिण्यवालो होय,
परनी प्रार्थना जंग करे नहीं, ९ स्वकुलादिकनी ल-
जावालो होय, अकार्य वर्जक होय, १० दयावंत
होय, ११ सौम्य दृष्टिवालो होय, १२ गुणी जीवोनो प-
क्षपाती होय, १३ जली धर्मकथानो उपदेश करनार
होय, १४ सुशीलादि एवा अनुकूल परिवार युक्त
होय, १५ उन्मा विचारवालो दीर्घदर्शी होय, १६ प-
क्षपातरहितपणे गुण दोष विशेषनो जाण होय, १७
बुद्ध पुरुषो जे परिणत मतिवाला, तेने सेवनारो, तेना

अनुयायीपणे चालनारो होय, १८ गुणाधिक पुरुषनो
 विनय करनारो होय, १९ कस्य गुणनो जाण होय,
 २० निलोत्री थको पोतानी मेळे परोपकार करे, २१ ल-
 व्धलक्ष ते धर्मानुष्ठान व्यवहारनो लक्ष जेने प्राप्त
 थयो होय, २२ एकवीश गुण जेमां होय, ते प्राणी ध-
 र्मरूप रत्न पामवानी योग्यतावंत कहेवाय. २३ एकवीश
 गुण श्रावकना जाणवा ॥ इति पांत्रीश बोल समाप्त ॥

॥ अथ शिखामणना १९२ बोल ॥

- १ कोइ पण शुभ कार्य करतां विलंब न करवो.
- २ मतलब विना लवारो न करवो.
- ३ झानी थडने गर्व करवो नहीं.
- ४ बनतां सुधी दमा अवश्य धारण करवी.
- ५ घरनुं गुह्य कोइने कहेवुं नहीं.
- ६ स्त्री तथा पुत्रनी कुवात कोइने कहेवी नहीं.
- ७ मित्रथी कांइ पण अंतर राखवो नहीं.
- ८ कुमित्रनो विश्वास न करवो.
- ९ प्रेम राखनारी स्त्रीनो पण विश्वास न करवो
- १० कोइ पण कार्य करवुं ते विचारीने करवुं.
- ११ मात, पिता, गुरु तथा मोटा पुरुषनो विनय करवो.
- १२ स्त्रीने गुह्यनी बात कहेवी नहीं.

(५१)

- १३ पेट जरायाथी जोजननो संतोष करवो.
- १४ विद्या जणवामां संतोष न करवो.
- १५ दान देतां अकलावुं नहीं.
- १६ तपस्या करवामां पावुं हठवुं नहीं.
- १७ ग्रहण करेली प्रतिज्ञानो जंग करवो नहीं.
- १८ अन्यायथी द्रव्य उपार्जन करवुं नहीं.
- १९ शरीरनुं बल विचार्या विना युद्ध करवुं नहीं.
- २० दुःखना समये धैर्य तजवुं नहीं.
- २१ माठा कार्यथी निवर्त्तवुं.
- २२ बगलानी पेरे इंद्रियो गोपवी राखवी.
- २३ कुकडानी पेठे प्रजाते सहुथी वहेवुं उठवुं.
- २४ अंगथी प्रमाद दूर करवो.
- २५ निद्रा चेततां करवी.
- २६ चिंतवेवुं कार्य पार पाड्या विना कोशने कहेवुं नहीं.
- २७ सासरे चतुराइ धारण करवी अने मूर्खाइ तजवी.
- २८ गुण लेवामां प्रयत्न करवो.
- २९ नीच नरथी पण उत्तम विद्या लेवी.
- ३० सरखा साथे प्रीति करवी.
- ३१ क्लेशने स्थानके मौनपणुं धारण करवुं.
- ३२ मोटा साथे वैर करवुं नहीं.

(१३)

- ३३ लेवडदेवरुमां, जोजनमां, विद्या जणवामां,
व्यापारमां अने वैद्य आगल लाज करवी नहीं.
- ३४ क्लेशस्थानके उचुं रहेवुं नहीं.
- ३५ अग्नि, गुरु, ब्राह्मण, गाय, कुमारी अने शा-
स्त्रनां पुस्तक एटलाने पग लगारुवो नहीं.
- ३६ घी, तेल, दही, दूध प्रमुख उघाणां मूकवां नहीं.
- ३७ वैद्य, अग्निहोत्री, राजा, नदी, व्यापारी वा-
णीयो ए पांच ज्यां न होय, त्यां वसवुं नहीं.
- ३८ नीचथी विवाद करवो नहीं.
- ३९ जे थकी जीवने जोखम थाय ते धन पण वर्जवुं.
- ४० शत्रुनी उपर पण निर्दय थवुं नहीं.
- ४१ मूर्ख, कायर, अजिमानी, अन्यायी अने दुष्ट
एटलाने स्वामी करवा नहीं.
- ४२ मूर्खने हितोपदेश देवो नहीं.
- ४३ परस्त्रीने सर्वदा वर्जवी.
- ४४ इंद्रियो सर्वथा वश राखवी.
- ४५ मूर्ख मित्र करवो नहीं.
- ४६ लोत्रीने द्रव्यथी वश करवो.
- ४७ बती शक्तिए परनी आशा जंग करवी नहीं.
- ४८ गुण विना मात्र आभंवरथी रीऊवुं नहीं.

(૨૪)

- ૪૯ રાજા રીજે તોપણ વિશ્વાસ કરવો નહીં.
૫૦ એક અક્ષર શિખવનારને પણ ગુરુ કરી માનવો.
૫૧ પાણી ગલીને તથા જોડને પીવું.
૫૨ પ્રાણાંતે પણ સત્ય બોલવું વર્જવું નહીં.
૫૩ પોતાના અવગુણ શોધી કાઢવા.
૫૪ રાજાની સ્ત્રી, ગુરુની સ્ત્રી, મિત્રની સ્ત્રી, સાસુ
અને પોતાની માતા, એ પાંચે માતા જાણવી.
૫૫ કાર્ય તથા સત્કાર વિના કોડને ઘેર જવું નહીં.
૫૬ વચનનું દારિદ્ર્ય રાખવુંજ નહીં.
૫૭ લેખણ, પુસ્તક અને સ્ત્રી, એ ત્રણ કોડને
આપવાં નહીં.
૫૮ આવક જોડને खरच કરવો.
૫૯ હરણક વિદ્યા મુખપાઠે રાખવી.
૬૦ સ્વામી પ્રસન્ન થયે ગર્વિત થવું નહીં.
૬૧ કરિયાણું જોયા વગર હાથો મેલવવો નહીં.
૬૨ શસ્ત્ર બાંધનાર તથા બ્રાહ્મણ પ્રમુખને ધીરવું નહીં
૬૩ નટ, વટલેલ, વેશ્યા, જુગારીને ઉધારે આપવું નહીં.
૬૪ ગુપ્તધન દેવું તો હુશીયારીથી પક્ષો બંદોબસ્ત કરવો.
૬૫ બે ચાર સાક્ષી રાખ્યા વિના ધન આપવું નહીં.
૬૬ ઉધાર લાવેલું ધન મુદત પહેલાંજ આપવું.

(५)

- ६७ घरमां पैसा ठतां देवुं करवुं नहीं.
६८ देवुं होय तो ते आपवाना उद्यममां रहेवुं.
६९ प्रीतिवंत साथे प्रायः लेवरुदेवरु करवी नहीं.
७० चोरेखी वस्तु जो मफत मले तोपण लेवी नहीं.
७१ डुराचारीने जागीदार करवो नहीं.
७२ लांघण करवी नहीं.
७३ खात्रीदारने किलीदार करवो.
७४ आप्युं लीधुं होय ते लखवामां आलस्य न करवुं.
७५ नवा नवा गुमास्ता मेता करवा नहीं.
७६ ज्ञातिमां नम्रता राखवी.
७७ स्त्रीने मिष्ट वचनथी बोलाववी.
७८ शत्रुने पेटमां पेसी वश करवो.
७९ मित्र पासे पण साक्षी विना आपण मूकवी नहीं.
८० एकाद बे मोटानी उलखाण अवश्य करवी.
८१ बनतां सुधी कोइनी साक्षी जरवी नहीं.
८२ परदेशमां केफी वस्तु सेवन करवी नहीं.
८३ उत्सव मूकी, गुरु अने पितानुं अपमान करी,
ठोकरांने रोवरावी, हत्या करी, तैयार थयेवुं
चोजन नित्रंढी, रुदन सांचली, मैथुन सेवी,
उलटी करी, समीप आवेवुं पर्व श्रवणुणी, झू-

धनुं चोजन करी, एटखां वानां करी आत्महि-
तैषीए परदेश जवुं नहीं.

७४ जे घरमां कोइ माणस न होय ते घरमां न जवुं.

७५ कारण विना पोताना ड्रव्यनी आशा न करवी.

७६ परदेशमां आमंवर धारण करवो.

७७ कोइनी वात कोइने कहेवी नहीं.

७८ माता पितानी आज्ञा लोपवी नहीं.

७९ माता पितानी सेवा चाकरी मन राखी करवी.

८० गुरु अने माता पिताना दररोज पग दाबवा.

८१ माता पिता आगल जूतुं बोलवुं नहीं.

८२ माता पिताना धर्मादिना मनोरथ पूर्ण करवा.

८३ मोटा जाइने पिता सरखो जाणवो.

८४ जाइनी दुर्दशा दूर करवी, कुमार्गथी निवारवो.

८५ रोगमां, दुष्कालमां, शत्रुना जयमां अने राज-

द्वारमां, एटले स्थानके जाइनी सहायता करवी.

८६ कोइ पण उत्तम कार्यमां जाइने झूलवो नहीं.

८७ नाटक, कौतुक, घणा जनोमां स्त्रीने जोवा जवा
देवी नहीं.

८८ स्त्री पासे सारी रीते सेवा कराववी.

८९ स्त्रीने रात्रे बहार जवा देवी नहीं.

- १०० स्त्री रीसाइ होय तो तरत मनाबो लेवी.
- १०१ स्त्रीने घरना काममां ड्रव्य आपी वर्ताववी.
- १०२ उत्सवना दिवसे सगां संबंधीने झूली जवां नहीं.
- १०३ दुःख पामतां एवां सगां संबंधीउने सहाय करो.
- १०४ सगां साथे कदापि विरोध करवो नहीं.
- १०५ जे घरमां एकली स्त्री होय ते घरमां जवुं नहीं.
- १०६ धर्मेना काममां सगांउने जोरवां.
- १०७ बगासुं खातां, ठीकतां, उडकार खातां अने ह-
सतां, एटले ठेकाणे मुख दाबवुं नहीं.
- १०८ उंधुं तथा चितुं सुवुं नहीं.
- १०९ जमतां ठीक आवे तो तरत पाणी पावुं.
- ११० उन्ने उन्ने पीसाब करवो नहीं.
- १११ उन्ने उन्ने पाणी पीवुं नहीं.
- ११२ सुती वखते ठाती पर हाथ राखवो नहीं.
- ११३ कन्या सारा कुलमां आपवी, दुःखी कुलमां
न आपवी.
- ११४ कन्यानुं ड्रव्य लेवुं नहीं.
- ११५ कन्यानो वर कन्याना वयथी वधारे वयनो करवो.
- ११६ रोगी, वृद्ध, मूर्ख, दरिद्री, वैरागी, क्रोधी अने
नानी वयनो, एटलाने कन्या आपवी नहीं.

(१७)

- ११७ मोटो पुरुष घेर आवे तो उजायइ सन्मान देवुं.
११७ दोस्तदारी मित्राचारी पंडितो साथे राखवी.
११९ नवां नवां शास्त्र वांचवानो अज्यास जाथु करवो.
१२० कक्को पण ग्रंथ जणतां अधूरो मूकवो नहीं.
१२१ पोताना मुखची पोतानी प्रशंसा करवी नहीं.
१२२ ठता पराक्रमे निरुद्यमी थवुं नहीं.
१२३ कपटीना आंवरनो विश्वास न करवो.
१२४ गइ वस्तुनो शोक न करवो.
१२५ शत्रु होय तेना पण मरणसमये स्मशाने जवुं.
१२६ शूरवीर यइने निर्बलने दुःख देवुं नहीं.
१२७ अति कष्टे पण आत्मघात करवो नहीं.
१२७ हास्य करवा कोइनुं मर्म प्रकाशवुं नहीं.
१२९ हास्य करतां कोइ उपर क्रोध करवो नहीं.
१३० बे जण विचार करता होय त्यां जवुं नहीं.
१३१ पंच नाकारो करे ते काम करवुं नहीं.
१३२ मातुं काम करी हर्ष पामवो नहीं.
१३३ तपस्या करी क्षमा धारण करवी.
१३४ जणेलुं शास्त्र नित्य प्रत्ये संज्ञारतां रहेवुं.
१३५ पुरुषे रात्रिए दर्पण जोवुं नहीं.
१३६ शयन, मैथुन, निद्रा, आहार, ए संध्यासमये वर्जवां.

(३९)

- १३७ रोटलो आपवो पण उंटलो आपवो नहीं.
१३८ सर्वनी साथे उल्लाण पिठाण राखवी.
१३९ जोजन कस्याने एक प्रहर पूर्ण न थयो हांय
एटलामां फरी जोजन करवुं नहीं, तेमज जो-
जन कस्या पठी बे प्रहर थाय के फरी जमी लेवुं;
परंतु बे प्रहरथी उपरांत चूख्या रहेवुं नहीं.
१४० स्त्रीनां वखाण तेना मरण पठी करवां.
१४१ राजा, देव अने गुरुनी पासे खाली हाथे जवुं नहीं
१४२ निर्लज स्त्री साथे हास्य न करवुं.
१४३ शुभ कार्यमां कालविलंब न करवो.
१४४ तरुकेथी आवी तरत पाणी पीवुं नहीं.
१४५ अर्द्ध रात्रे उच्च स्वरे गुह्यनी वातो कहेवी नहीं.
१४६ जोजननी वच्चे अने अंतमां जल पीवुं.
१४७ अजीर्ण थाय तो एक बे टंक जोजन वर्जवुं.
१४८ हर्षना समयमां शोकनी वात त्यजवी.
१४९ कोइ क्रोधना आवेशथी निष्ठुर वचन आपणने
आवी कहे तोपण न्यायमार्ग मूकवो नहीं.
१५० माता, पिता, गुरु, श्रेष्ठ, स्वामी अने राजा,
एटलाना अवगुण बोलवा नहीं.

(૩૦)

૧૫૧ મૂર્ખ, ડુષ્ટ, અનાચારી, મલિન, ધર્મની નિંદા કરનારો, કુશીલીઝ, લોજી અને ચોર, ઇટલાનો સંગ ક્યારે પણ કરવો નહીં.

૧૫૨ અજાણ્યા માણસની કીર્તિ કરવી નહીં.

૧૫૩ અજાણ્યા માણસને પોતાના ઘરમાં રાખવું નહીં.

૧૫૪ અજાણ્યા કુલ સાથે સગાઈ કરવી નહીં.

૧૫૫ અજાણ્યા માણસને ચાકર રાખવો નહીં.

૧૫૬ પોતાથી મોટા માણસ ઉપર કોપ ન કરવો.

૧૫૭ મોટા માણસ સાથે ક્લેશ કરવો નહીં.

૧૫૮ ગુણવાન્ માણસ સાથે વાદ ન કરવો.

૧૫૯ દારિદ્ર્ય આવ્યે આગલી કમાઈની ઇચ્છા રાખે તે મૂર્ખ.

૧૬૦ પોતાના ગુણનાં વચ્ચાણ કરે તે મૂર્ખ.

૧૬૧ માથે દેવું કરીને ધર્મ કરે તે મૂર્ખ.

૧૬૨ ઉધારે ધન આપીને માગે નહીં તે મૂર્ખ.

૧૬૩ સ્વજન સાથે વિરોધ કરે અને પારકા લોક સાથે પ્રીતિ કરે તે મૂર્ખ જાણવો.

૧૬૪ ન્યાયમાર્ગે ધન ઉપાર્જન કરવું.

૧૬૫ દેશવિરુદ્ધ કાર્ય ન કરવું.

૧૬૬ રાજાના વૈરીની સંગતિ ન કરવી.

(૩૧)

- ૧૬૭ ઘણા માણસો સાથે વિરોધ ન કરવો.
- ૧૬૮ જલ્દા પામોશીની પાસે રહેવું.
- ૧૬૯ પોતાનો ધર્મ મૂકવો નહીં.
- ૧૭૦ પોતાના આશ્રયે રહ્યો હોય તેનું હિત કરવું.
- ૧૭૧ ટોટા લેખ લખવા નહીં.
- ૧૭૨ દેવ ગુરુને વિષે જાતિ રાખવી.
- ૧૭૩ દીન અને અતિથિની બનતી સેવા કરવી.
- ૧૭૪ જે જાગ્યમાં હશે તે મલ્લશે એવો જરોસો રા-
ખીને ઉદ્યમ મૂકી આપવો નહીં.
- ૧૭૫ ચોરીની વસ્તુ લેવી નહીં.
- ૧૭૬ સારી નરસી વસ્તુ ખેલી કરી વેચવી નહીં.
- ૧૭૭ આપદાનું વર્જન કરવા રાજાનો આશ્રય લેવો.
- ૧૭૮ તપસ્વીને, કવિને, વૈદ્યને, મર્મના જાણને, રસોડ
કરનારને, મંત્રવાદીને અને પોતાના પૂજનીયને,
ઘટલાને કોપાવવા નહીં.
- ૧૭૯ નીચની સેવા આચરવી નહીં.
- ૧૮૦ વિશ્વાસઘાત કરવો નહીં.
- ૧૮૧ સર્વ વસ્તુનો નાશ થતો હોય તોપણ પોતાની
વાચા અવશ્ય પાલવી.
- ૧૮૨ ધર્મશાસ્ત્રના જાણ પાસે બેસવું.

- १७३ कोइनी निंदा करवी नहीं.
१७४ मार्गे चाखतां तंबोळ न खावां.
१७५ आखी सोपारी दांते करी जांगवी नहीं.
१७६ पोते वात कही पोतेज हसे, जेम तेम बोळे, इह
लोक परलोक विरुद्ध काम करे, ए मूर्खनां चिह्न ठे.
१७७ उपद्रवना स्थानके रहेवुं नहीं.
१७८ आवक जोइने खरच करवो.
१७९ द्रव्यानुसारे वस्त्रादिक पहेरवां.
१८० लोक निंदा करे ते काम करवुं नहीं.
१८१ खोटां तोळां, खोटां मापां राखवां नहीं.
१८२ घरेणां राख्या विना व्याजे नाणुं आपवुं नहीं.

Printed by Ramchandra Yesu Shedge, at the Nirnaya-
sagar Press, 23, Kolbhat Lane, Bombay.

Published by Bhanji Maya for Bhimsi Maneck,
225-231, Mandvi, Sackgalli, Bombay.

अज्ञयकुमारनो रास-बुद्धिके गुणोकी चमत्कारी
रीते कृतीवाले एक मोटे राज्यके महामंत्रीकी
कथा हे. ०-५-०

हरिश्रंद्र राजा अने तारामती राणीनो रास-सत्य
वचन माहात्म्यरूप. ०-५-०

मंगलकलश कुमारनो रास-पुण्यफल माहात्म्यरूप
ए विवेकी पुरुषनुं चरित्र. ०-५-०

शत्रुंजय तीर्थमाला, रास, उद्गारादिकनो संग्रह
ग्रंथ-आ पुस्तक समस्त जैनी जाइउने कार्तिक
तथा चैत्री पूर्णिमादिक दिवसोमां तथा श्री शत्रुंजय
यात्रा जती वखत अवश्य पासे राखवा योग्य तथा
शत्रुंजयना पटमंडप आगल वांचवा माटे ठे. ०-५-०

रत्नचूरु व्यवहारीआनो रास-संसारसमुद्रथी
मुक्त थवाना दृष्टांतरूप तथा सामान्य प्रकारे उत्पत्ति-
क्यादि बुद्धि प्रमुखनुं रूप दर्शविनारो ग्रंथ. ०-४-०

परदेशी राजानो रास-परजवादिक नहीं मान-
नारा नास्तिक जनोने पीयूष सम उपदेशरूप तथा
देवद्रव्यना उपजोगथी थती हानि तथा वृद्धोथी
थतां शुभाशुभ फल तथा जिहानुं खावाथी थता
अवगुणो विषेनां दृष्टांतो. ०-४-०

ઉત્તમચરિત્ર કુમારનો રાસ—વસ્ત્રદાન ફલ માહા-
ત્મ્યરૂપ મહા પ્રતાપી પુરુષનું ઢાલબંધ ચરિત્ર. ૦-૪-૦

શેઠ કચવન્ના શાહનો રાસ—સૌનાગ્યવૃદ્ધિ. ૦-૪-૦

રાત્રિજોજન પરિહારક રાસ—રાત્રિજોજનના પરિ-
હારથી ઉત્પન્ન થયેલા શુદ્ધ ફલને દર્શાવનાર
તથા સુદૃષ્ટી જનોને રાત્રિજોજન નિષેધ નિમિત્તે
દૃષ્ટાંતરૂપ જ્ઞાન આપનારો ગ્રંથ. ૦-૩-૦

ધર્મબુદ્ધિ મંત્રી તથા પાપબુદ્ધિ રાજાનો રાસ—
ધર્મથી થતાં શુદ્ધ ફલો તથા પાપથી થતાં અનિષ્ટ
ફલોનું વિવેચન કરનારો તથા ધર્મમાં પ્રવૃત્તિ અને
પાપમાં નિવૃત્તિ કરાવનારો ગ્રંથ તથા સજ્જનના
દોહા વગેરે. ૦-૩-૦

વ્યાપારી રાસ તથા ઉપદેશ રાસ—આ ગ્રંથ વ્યા-
પાર કરવા નીકલેલા જીવરૂપ શેઠીઆના રૂપથી
ચોરાશી લાખ યોનિરૂપ બંદરો બદલવા વગેરે
વિષયથી વૈરાગ્યદર્શક પદવાક્યના પ્રબંધમય તથા
ઉપદેશમય વાક્યથી જરપુર અંતઃકરણને અસર
કરે તેવો રસાલ શિક્ષારૂપ છે. ૦-૨-૦